

zouden krijgen (de leden van de Stoottroepen rekenden er natuurlijk op dat zij spoedig militaire kleding en schoeisel zouden ontvangen), maar daar stond weer tegenover dat zij er van konden uitgaan dat zij, voorzover dienst doend, militaire rantsoenen, althans aparte rantsoenen, zouden ontvangen.

Ook deze regelingen werden door van Houten getroffen zonder overleg met Kruls, de regering of prins Bernhard. Veel er van werd in Eindhoven op schrift gesteld en onder de betrokkenen verspreid. Als 'Commandant der Stoottroepen der Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten in Nederland bezuiden de grote rivieren' gaf Borghouts er op 25 september een door 'de Speciaal gemachtigde van het Hoofdkwartier van ZKH Prins Bernhard' (van Houten) goedgekeurde nieuwe arrestatieregeling uit waarin hij zich uitdrukkelijk beriep op een opdracht van de prins (die nog van niets wist); die regeling was geformuleerd door van Dijk in samenwerking met Hoekstra, en van Houten zei later dat hij er met majoor Verhoeff over had gesproken, 'die het met mij eens was dat wat onzerzijds ondernomen werd, niet precies honderd procent volgens de regels was' (neen, het ging dwars tegen de Eerste Algemene Lastgeving in welke overigens aan van Houten onbekend was). 'Hij zei echter dat de situatie waarin wij ons bevonden, nooit was voorzien'¹ – bedoeld was: een situatie waarbij zich dicht bij een stuk bevrijd Nederland nog Duitse troepen bevonden, zodat het veilig leek, al diegenen op te pakken die met voor de vijand bestemde mededelingen door de linies konden gaan. Zeker, op 20 september had 'de militaire commandant van Eindhoven' (de militaire commissaris, zoals wij vermoedden) het standpunt ingenomen 'dat alleen de raddraaiers vastgehouden moeten worden', maar op die 20ste leek 'Market-Garden' nog vrij vlot te gaan en op de 25ste wist men dat de Duitse troepen die de 'Corridor' poogden af te snijden, gevaarlijk sterk waren.

'De arrestaties', zo stond in de door Borghouts en van Houten uitgegeven Instructie² te lezen, 'dienen te geschieden in samenwerking met de politie, voorzover deze door de Stoottroepen betrouwbaar wordt geacht.' Gearresteerd moesten worden allen die na 15 mei '40 lid van de NSB waren geweest, alle WA'ers, SS'ers en NSNAP'ers, alle leden van de hulppolitie, alle vrijwilligers in Duitse militaire dienst, 'leden der Duitse Weermacht', 'leden der Duitse politie en hun handlangers', 'pro-

¹ Getuige Ch. H. J. F. van Houten, *Eng.*, dl. V c, p. 560-61. ² Tekst: a.v., dl. V b, p. 383.